

Sant Jordi 2017 - Parlen els editors Isabel Martí L'editora de La Campana indica que el foment de la lectura és la gran assignatura pendent del sector

“Necessitem, com aigua de maig, hàbit lector”

Miquel Riera
BARCELONA

Isabel Martí (Barcelona, 1959) és al capdavant d'Edicions La Campana des de 1985, any en què la va fundar amb l'escriptor Josep Maria Espinàs. Editorial petita, ha destacat, des de sempre, pels seus grans èxits, entre els quals, *Tor*, de Carles Porta; *Victus*, d'Albert Sánchez Piñol; *Wonder*, de R.J. Palacio, i *L'avi de 100 anys que es va escapar per la finestra*, de Jonas Jonasson. Enguany aposta, amb la mateixa passió de sempre, per *El gen*, de Siddhartha Mukherjee, història íntima de la genètica, èxit mundial.

Com veu el panorama de l'edició després de la crisi?

Veig el món editorial en constant moviment, com totes les coses vives. L'edició de llibres a tot el món ha patit, a més de la crisi econòmica, l'arribada d'uns nous hàbits i possibilitats de lleure que fan disminuir no el lector ocasional –que cada vegada n'hi ha més– però sí el lector constant, ja que, entre xarxes, sèries, restaurants, copes i esport... les hores per llegir tenen molta competència. Un cop acceptades aquestes circumstàncies globals, veig el llibre en català amb una bona capacitat de resposta. La crisi l'hauria pogut ensorrar i en canvi ha renascut amb força.

Com s'han afrontat els canvis tecnològics i la pirateria?

El respecte econòmic a qui escriu demana tenir aquesta consciència i això no és fa en quatre dies, s'hi ha d'anar insistent constantment. També des de les administracions legislant amb multes a qui robi. Siguin persones o empreses. Com fan els alemanys i altres països més civilitzats. Els llatins admirem els espavilats, encara que sigui contra el bé comú i el respecte als altres. I així ens va. Que estiguem disposats a comprar un mòbil cada tres anys de marca *pija* però que intentem estalviar-nos pagar els continguts

Isabel Martí dirigeix La Campana des de 1985 ■ ELISABETH MAGRE

diu molt dels valors del nostre temps. Potser d'aquí a cinquanta anys tot serà virtual, però de moment les tres dimensions encara formen part de la nostra manera d'aprehendre la realitat, que no sigui el llibre, tan estantís, el primer de caure!

Es fa prou per fomentar la lectura?

És la gran assignatura pendent. Aconseguir que la majoria de ciutadans vulguin i valorin llegir. Sembla que el Departament de Cultura vol dedicar-hi esforç. Com me n'alegro! Ja podem editar llibres que si no són llegits de poc serveix. Llegir és un hàbit. Per sobre de tot, un hàbit. Un cop t'hi acostumes el plaer de

llegir no es pot deixar. És com si et faltés el cafè amb llet del matí. Després, depenent dels gustos i de la formació de cada u, llegiràs una cosa o una altra. Que el llibre tingui aquesta aurèola majestàtica és bo, però hem de saber que, més que mitificant, és creant hàbits que farem lectors. Fa falta dedicar esforç a crear aquest hàbit, aquí és on fallem i no arribem ni a la sola de la sabata de la majoria d'uropeus. Aquí, ajuntant català i sobretot castellà, som els que editem més i els que llegim menys. I això ens fa poc sòlids, també com a empreses. Fer un llibre costa el mateix esforç si n'acabes venent mil que cent mil. La rendibilitat aquí, està sempre penja-

da d'un fil. El món de l'edició demana molt esforç, molta voluntat, tossuderia i no sé quantes coses més de totes les peces de l'engranatge: de l'autor al llibreter, passant pel traductor, corrector o dissenyador.

L'escola n'és també una peça clau. S'hauria de separar la llengua de la lectura. A les escoles, hi hauria d'haver l'especialista a aprendre a interpretar i gaudir el que llegeixes. O formem els mestres en aquesta disciplina o necessitem crear un mestre a part. Un apassionat de la lectura que sàpiga transmetre aquesta passió. Clubs de lectura per a nens. Hores de lectura obligatòria a l'escola i de posada en comú. I també clubs de lectura per a pares. Hauríem d'aconseguir posar la lectura en el centre del procés educatiu.

Si tants editors castellans s'han posat a fer català és perquè el català guanya posicions

Com valora el moment actual de l'edició en català?

Valoro molt el moment actual. Un munt d'editors nous amb caràcter, ganes i empena i un ventall de maneres i gèneres que cada vegada s'eixampla més. Si tants editors castellans de petites o grans empreses s'han posat a editar en català aquests darrers anys és perquè el català guanya posicions respecte a d'altres moments. Sempre és tot molt difícil, molt esforçat, que no és el mateix tenir una base lectora de noranta milions com els alemanys que de deu com el català i amb la competència interna del castellà amb més parlants i per tant

amb més potència –que alhora ens esperona–, però anem pujant graons en l'escala de la normalització.

Com s'han de descobrir i promoure les noves veus literàries?

Cada editor ha de tenir les seves estratègies per donar a conèixer els seus autors que s'estrenen. Crec, però, que al voltant dels nous autors s'ha fet un mite. És molt més difícil fer la novel·la número deu i continuar despertant interès que la primera. Tots, periodistes, lectors i editors, posem la màxima expectativa i il·lusió en una nova veu quan ens sembla bona. Cada any n'hi ha un munt, de nous autors, i fins i tot diria que a vegades s'infla massa el suflé de la valoració, no és aquí on hi ha el problema. El difícil és obrir registres: biografies, ciència, pensament... no tenim la base de suficients lectors per editar en aquests camps amb una mínima normalitat.

Com es presenta Sant Jordi?

Com tots. La gran festa nacional de Catalunya. Com que és diumenge, els de Barcelona i les grans ciutats ho podran viure a fora i els de fora, a Barcelona o Girona o allà on vulguin. Un Sant Jordi, doncs, per viure'l en un altre lloc del de sempre. Anirà, doncs, bé per a tots els llibreters. Hem de recuperar, però, el llibreter de barri. I això no només per Sant Jordi sinó tot l'any. En aquest sentit han anat sortint algunes llibreries que sembla que es consoliden. Però hi ha molta feina per fer. Necessitem, com aigua de maig, hàbit lector! També és bo, perquè demostra que el llibre està implantat en la societat, que els famosos, els esportistes, els poderosos... vulguin fer el seu llibre. Però hem de tenir recursos perquè la brillantor mediàtica d'uns no tapi l'ofici d'uns altres. I que consti que no està prohibit tenir les dues condicions alhora. Això sí, prego perquè la proporció de gent que surt a fer fotos amb el mòbil no acabi sent superior a la que compra un llibre. ■